

Algorytmika

Ćwiczenia 6

Adrian Herda

Politechnika Wrocławska

2025/05/28

Zadanie 27

Niech X będzie licznikiem morrisa. Licznik rozpoczyna z wartością 0 i dla każdej operacji inkrementowany jest z prawdopodobieństwem 2^{-X} . Estymator morrisa jest zdefiniowany jako:

$$\begin{aligned}\hat{n} &= 2^{X_n} - 1 \\ \hat{n} + 1 &= 2^{X_n}\end{aligned}$$

gdzie X_n jest licznikiem morrisa po n operacjach. Wartość oczekiwana tego estymatora jest równa:

$$E[\hat{n}] = n$$

Dowód przez indukcję:

1. Dla $n = 0$ mamy $E[\hat{n}] = 2^{X_0} - 1 = 2^0 - 1 = 0$.
2. Załóżmy, że dla dowolnego n mamy $E[\hat{n}] = n$.
3. Dla $n + 1$ mamy:

$$\begin{aligned}E[\widehat{n+1}] &= E[2^{X_{n+1}} - 1] \\ &= \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) \cdot E[2^{X_{n+1}} \mid X_n = i] - 1 \\ &= \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) \cdot \left(\underbrace{\frac{1}{2^i} \cdot 2^{i+1}}_{\text{increment}} + \underbrace{\left(1 - \frac{1}{2^i}\right) \cdot 2^i}_{\text{no increment}} \right) - 1 \\ &= \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) \cdot (2^i + 1) - 1 \\ &= \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) 2^i + \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) - 1 \\ &= E[2^{X_n}] + 1 - 1 \\ &= E[\hat{n} + 1] = n + 1\end{aligned}$$

■

Wariancja

$$\begin{aligned}
 E[2^{2X_n}] &= \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) \cdot 2^{2i} \\
 &= \sum_{i=1}^{\infty} \left(P(X_{n-1} = i-1) \cdot \frac{1}{2^{i-1}} + P(X_{n-1} = i) \cdot \left(1 - \frac{1}{2^{i-1}}\right) \right) \cdot 2^{2i} \\
 &= \sum_{i=1}^{\infty} 2^{i+1} P(X_{n-1} = i-1) + \sum_{i=1}^{\infty} 2^{2i} P(X_{n-1} = i) - \sum_{i=1}^{\infty} 2^i P(X_{n-1} = i) \\
 &= 4 \sum_{i=1}^{\infty} 2^{i-1} P(X_{n-1} = i-1) + E[2^{2X_{n-1}}] + E[2^{X_{n-1}}] \\
 &= 4E[2^{X_{n-1}}] + E[2^{2X_{n-1}}] + E[2^{X_{n-1}}] \\
 &= 3E[2^{X_{n-1}}] + E[2^{2X_{n-1}}] \\
 &= 3n + E[2^{2X_{n-1}}]
 \end{aligned}$$

Ta formuła jest rekurencyjna, więc możemy ją rozwinąć i otrzymamy ciąg arytmetyczny:

$$E[2^{2X_n}] = 1 + \sum_{i=1}^n 3i = 1 + \frac{3}{2}n(n+1)$$

A więc:

$$\begin{aligned}
 \text{Var}(\hat{n}) &= E[(2^{X_n} - 1)^2] - E[2^{X_n} - 1]^2 \\
 &= E[2^{2X_n} - 2 \cdot 2^{X_n} + 1] - n^2 \\
 &= E[2^{2X_n}] + 1 - 2E[2^{X_n}] - n^2 \\
 &= 1 + \frac{3}{2}n(n+1) + 1 - (2E[2^{X_n}] - 2) - n^2 - 2 \\
 &= \frac{3}{2}n^2 + \frac{3}{2}n - (2E[2^{X_n} - 1]) - n^2 \\
 &= \frac{3}{2}n^2 + \frac{3}{2}n - 2n - n^2 \\
 &= \frac{1}{2}n^2 - \frac{1}{2}n \\
 &= \frac{1}{2}n(n-1)
 \end{aligned}$$

Błąd standardowy

Błąd standardowy estymatora morrisona jest równy pierwiastkowi z wariancji podzielonej przez liczbę operacji:

$$\text{SE}[\hat{n}] = \sqrt{\text{Var}\left(\frac{\hat{n}}{n}\right)} = \sqrt{\frac{1}{2} \frac{n(n-1)}{n^2}} = \sqrt{\frac{n-1}{2n}}$$

Zadanie 28

Niech $h(x)$ będzie funkcją hashującą, która dla każdego x zwraca wartość z tablicy haszującej o długości m .

$$P(\text{kolizja}) = P(\exists_{i \neq j} (h(x_i) = h(x_j)))$$

Dowód wzoru

Założmy że wstawione zostało już n elementów. To znaczy że pozostało $m - n$ miejsc w tablicy haszującej. Prawdopodobieństwo kolizji przy wstawianiu następnego elementu x_{n+1} jest równe:

$$P(\text{kolizja}) = \frac{n}{m}$$

Przy wstawianiu kolejnych n elementów prawdopodobieństwo kolizji liczone jest w następujący sposób:

$$\left. \begin{aligned} P(\text{brak kolizji}) &= \prod_{i=0}^{n-1} \frac{m-i}{m} \approx \exp\left(-\frac{n(n-1)}{2m}\right) \\ \frac{1}{2} \leq P(\text{kolizja}) &\Rightarrow \frac{1}{2} \geq P(\text{brak kolizji}) \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{1}{2} \approx \exp\left(-\frac{n(n-1)}{2m}\right)$$

$$\ln(2) \approx \frac{n(n-1)}{2m}$$

$$n(n-1) \approx 2 \ln(2)m$$

$$n^2 - n \approx 2 \ln(2)m$$

Dla dostatecznie dużych n możemy przyjąć, że

$$n^2 - n \approx n^2$$

więc:

$$n^2 \approx 2 \ln(2)m$$

$$n \approx \sqrt{2 \ln(2)m}$$

■

Wartość n dla $m = 2^{16}$

$$\begin{aligned} n &\approx \sqrt{2 \ln(2) 2^{16}} \\ &\approx \sqrt{2 * 0.693147 * 65536} \\ &\approx \sqrt{90852.18725} \\ &\approx 301.417 \end{aligned}$$

Zadanie 29

Niech $h_b(x)$ będzie funkcją skrótu zwracającą b -bitowe ciągi. Rozmiar przestrzeni obrazów funkcji $h_b(x)$ dla dowolnego b wynosi:

$$|\{y : h_b(x) = y\}| = 2^b = m$$

Z poprzedniego zadania mamy wzór przybliżający wartość n dla której prawdopodobieństwo kolizji wynosi co najmniej $\frac{1}{2}$:

$$n \approx \sqrt{2m \ln(2)} = \sqrt{2 \cdot 2^b \cdot \ln(2)} = 2^{\frac{b}{2}} \cdot \sqrt{2 \ln(2)}$$

Dla $b = 64$

$$n \approx 2^{\frac{64}{2}} \cdot \sqrt{2 \ln(2)} = 2^{32} \sqrt{2 \ln(2)} \approx 5.05694 \cdot 10^9$$

Dla $b = 128$

$$n \approx 2^{\frac{128}{2}} \cdot \sqrt{2 \ln(2)} = 2^{64} \sqrt{2 \ln(2)} \approx 2.17194 \cdot 10^{19}$$

Dla $b = 256$

$$n \approx 2^{\frac{256}{2}} \cdot \sqrt{2 \ln(2)} = 2^{128} \sqrt{2 \ln(2)} \approx 4.00652 \cdot 10^{38}$$